

Одеська національна академія харчових технологій

Кафедра економіки промисловості

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Ф.А. Трішин
ПІДПИСАНО

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»

спеціальності 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ступінь вищої освіти бакалавр

освітньо-професійні програми «Економіка підприємства», «Облік і аудит»

факультет Економіки, бізнесу і контролю

кафедра економіки промисловості

2019 рік

Робоча програма з дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини» складена на основі навчальної програми дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини» галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», ступінь вищої освіти бакалавр, яка затверджена Методичною радою ОНАХТ протокол від _____ 2018 року, № _.

Лист погодження:

Голова ради спеціальності 051 «Економіка» галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

ПІДПИСАНО Н.М. Купріна

«__» _____ 201__ р.

Голова ради спеціальностей 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

ПІДПИСАНО М.Р. Мардар

«__» _____ 201__ р.

Голова ради спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» галузей знань 07 «Управління та адміністрування» та 28 «Публічне управління та адміністрування»

ПІДПИСАНО І.І. Савенко

«__» _____ 201__ р.

Декан факультету Економіки, бізнесу і контролю

ПІДПИСАНО Н.М. Купріна

«__» _____ 201__ р.

Завідувач кафедри економіки промисловості

ПІДПИСАНО О.І. Павлов

«__» _____ 201__ р.

Методист НМЦ ЗЯВО ПІДПИСАНО Т.С. Малишко

«__» _____ 201__ р.

Директор НМЦ ЗЯВО ПІДПИСАНО В.Г. Мураховський

«__» _____ 201__ р.

Розробник:

Доцент кафедри економіки промисловості, к.е.н. ПІДПИСАНО С.В. Крупіна

1. Опис навчальної дисципліни

«Економіка праці і соціально-трудові відносини»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»	обов'язкова навчальна дисципліна	
Модулів – 2	спеціальності 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - реферат		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		6-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,71 самостійної роботи студента – 4,79	Ступінь вищої освіти: бакалавр освітньо-професійні програми «Економіка підприємства», «Облік і аудит»	Лекції	
		26 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	130 год.
		Індивідуальні завдання:	
36 год.	52 год.		
Вид контролю:			
іспит	іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,57

для заочної форми навчання – 0,13

1. Пояснювальна записка

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносина» складена зі спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування», ступеня вищої освіти – бакалавр, укладена з урахуванням сучасних вимог до спеціалістів і кваліфікаційної характеристики бакалаврів з економіки, обліку і оподаткування, підприємництва торгівлі та біржової діяльності. Програма дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносина» відображає особливості функціонування праці, закономірності і способи формування і ефективного використання ресурсів праці, розвиток і регулювання соціально-трудова відносин, підвищення ефективності, дохідності праці та рівня її оплати.

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносина» є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань з питань функціонування розвитку та регулювання соціально-трудова відносин в суспільстві, доходів населення та оплати праці, стимулювання оптимального використання людських ресурсів і підвищення продуктивності, ефективності праці. Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносина» є розгляд теоретичних, методичних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці і соціально-трудова відносин; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудова сфері; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо вирішення проблем економіки праці й соціально-трудова відносин.

Згідно програми студенти повинні:

знати: сутність категорії «праця» та її характеристики, процес праці та форми його виявлення; поняття «населення», «людські ресурси», «трудова ресурси», «трудова потенціал» суспільства, «соціально-трудова відносина»; складові системи соціально-трудова відносин; сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки; складові ринку праці та його функціонування, регулювання ринку праці; сутність, зміст, принципи та складові організації праці; напрямки використання трудових ресурсів, продуктивність праці та показники її виміру; сутність заробітної плати та її структуру, механізм організації заробітної праці; показники використання праці та методики їх планування; сутність, напрями, показники моніторингу соціально-трудова сфери; цілі, завдання, структуру Міжнародної організації праці (МОП) у сучасному світі; зарубіжний досвід регулювання відносин у сфері зайнятості;

вміти: розраховувати та аналізувати показники, які характеризують структуру людських ресурсів; застосовувати методи регулювання соціально-трудова відносин в умовах становлення ринкової економіки; проводити оцінку стану соціального партнерства на підприємстві та визначати напрями його розвитку; проводити аналіз ринку праці; визначати умови оплати праці в системі колективно-договірному регулювання соціально-трудова відносин; визначати чинники, що впливають на рівень і динаміку заробітної плати; проводити моніторинг соціально-трудова сфери; застосовувати міжнародні трудові норми в Україні.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносина» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» та освітньо-професійній програмі «Економіка підприємства» та Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та освітньо-професійній програмі «Облік та аудит» підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
- СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
- СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
- СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

- ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Трудові ресурси та соціально-трудові відносини

Тема 1. Вступ в економіку праці і соціально-трудових відносин

1.1. Економіка праці як наука.

1.2. Об'єкт і предмет дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини».

Тема 2. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва

1.1. Соціально-економічна сутність праці та її функції.

1.2. Зміст, характер та види праці.

Тема 3. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства

1.1. Сутність і зміст поняття «населення», якісні та кількісні характеристики.

1.2. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів.

1.3. Економічно активне і неактивне населення.

1.4. Поняття «трудовий потенціал», його сутність, показники та структура.

Тема 4. Соціально-трудові відносини як система

1.1. Соціальна сутність соціально-трудових відносин як системи у сучасних умовах господарювання.

1.2. Сторони, суб'єкти і рівні соціально-трудових відносин.

1.3. Предмети і типи соціально-трудових відносин.

1.4. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин

Тема 5. Соціальне партнерство

1.1. Поняття, сутність та суб'єкти соціального партнерства.

1.2. Чинники розвитку соціального партнерства.

Змістовий модуль 2. Ринок праці та соціально-трудові відносини зайнятості

Тема 6. Ринок праці та його регулювання

1.1. Поняття, сутність та суб'єкти ринку праці в економічній системі.

1.2. Елементи ринку праці: товар, попит, пропозиція, ціна.

1.3. Зовнішній і внутрішній ринок праці.

1.4. Функції ринку праці, механізм його функціонування і регулювання.

Тема 7. Соціально-трудові відносини зайнятості

1.1. Економічна та соціальна сутність зайнятості населення.

1.2. Безробіття як економічна категорія, її сутність, види та чинники.

Тема 8. Продуктивність та ефективність праці.

1.1. Поняття та сутність продуктивності та ефективності праці.

1.2. Показники виміру продуктивності праці, умов та резервів підвищення продуктивності праці.

Тема 9. Доходи населення та заробітна плата.

1.1. Оцінка вартості робочої сили.

1.2. Доходи населення та джерела їх формування.

1.3. Сутність, функції та принципи заробітної плати як соціально-економічної категорії.

Тема 10. Організація заробітної плати на підприємстві.

1.1. Нормування праці як елемент організації заробітної плати.

1.2. Тарифна система оплати праці.

1.3. Форми і системи заробітної плати.

Тема 11. Зарубіжний досвід соціально-трудових відносин

1.1. Сучасні світові тенденції розвитку соціально-трудових відносин.

1.2. Міжнародна організація праці.

1.3. Зарубіжний досвід регулювання соціально-трудових відносин у сфері зайнятості та проблеми в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
МОДУЛЬ 1.													
Змістовий модуль 1. Трудові ресурси та соціально-трудові відносини													

Тема 1. Вступ в економіку праці і соціально-трудових відносин	5	1	-	-	2	4	4,5	0,5	-	-	3	4
Тема 2. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва	5	1	-	-	2	4	5,5	0,5	-	-	4	5
Тема 3. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	5	1	-	-	3	4	5,5	0,5	-	-	4	5
Тема 4. Соціально-трудові відносини як система	10	2	3	-	3	5	7	1	1	-	4	5
Тема 5. Соціальне партнерство	12	2	3	-	3	7	6,5	0,5	1	-	4	5
Разом за модулем 1	48	9	8	-	16	31	35	4	3	-	23	28
МОДУЛЬ 2.												
Змістовий модуль 2. Ринок праці та соціально-трудові відносини зайнятості												
Тема 6. Ринок праці та його регулювання	12	2	2	-	4	8	10,75	0,25	0,5	-	6	10
Тема 7. Соціально-трудові відносини зайнятості	9	2	-	-	4	7	10	-	-	-	6	10
Тема 8. Продуктивність та ефективність праці.	12	2	3	-	4	7	11,5	0,5	1	-	6	10
Тема 9. Доходи населення та заробітна плата.	11	2	2	-	4	7	10,75	0,25	0,5	-	5	10
Тема 10. Організація заробітної плати на підприємстві.	13	3	3	-	4	7	12	1	1	-	6	10
Тема 11. Зарубіжний досвід соціально-трудових відносин												
Разом за модулем 2	57	11	10	-	20	36	63	2	3	-	29	50
Усього годин	120	26	16	-	36	100	120	4	6	-	52	110

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	3	1
2	Тема 2. Ринок праці та його регулювання	3	1
3	Тема 3. Соціально-трудові відносини зайнятості	2	1
4	Тема 4. Продуктивність та ефективність праці	3	1
5	Тема 5. Доходи населення та заробітна плата	3	1
6	Тема 6. Організація заробітної плати на підприємстві	2	1
Разом:		16	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10	10
2	Підготовка до практичних занять	7	7
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	14	76
4	Виконання індивідуальних завдань	36	52
Разом з дисципліни		100	110

7. Індивідуальні завдання

Написання рефератів за темами – 36/52 годин:

1. Ринок праці в економічній системі.
2. Формування ринку праці в Україні.
3. Сегментація ринку праці.
4. Аналіз сучасного ринку праці.
5. Населення як джерело ресурсів для праці.
6. Трудові ресурси як соціально-економічна категорія.
7. Вплив демографічної ситуації в Україні на стан і розвиток трудових ресурсів.
8. Трудовий потенціал України та його використання.
9. Відтворення робочої сили в Україні.
10. Процес відтворення робочої сили.
11. Типи відтворення робочої сили.
12. Конкурентоспроможність робочої сили в Україні.
13. Соціально-економічні проблеми зайнятості в Україні.
14. Регулювання зайнятості населення.
15. Проблеми безробіття в Україні.
16. Державна політика зайнятості в Україні і шляхи її вдосконалення.
17. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості населення.
18. Значення і роль продуктивності в умовах ринкової економіки.
19. Вплив науково-технічного прогресу на зростання продуктивності праці.
20. Оцінка резервів підвищення продуктивності праці.
21. Формування вартості робочої сили на ринку праці.
22. Вплив ринку на ціну робочої сили.
23. Диференціація доходів населення.
24. Ефективність оплати праці працівників.
25. Удосконалення форм і систем оплати праці працівників.
26. Удосконалення тарифної системи.
27. Ефективність систем преміювання працівників.
28. Контрактна система оплати праці.

8. Методи навчання

У процесі проведення лекційних занять будуть використані навчальні дискусії, ілюстрації, проблемний виклад навчального матеріалу.

При проведенні практичних занять для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів будуть використані методи: мозкового штурму, конкретних ситуацій, різні види

дискусій. На практичних заняттях використовуються завдання для розв'язання задач, перелік запитань з тем для усного опитування, тести для підсумкового контролю знань студентів денної форми навчання з окремих тем дисципліни.

9. Методи контролю

Поточний та підсумковий контроль знань студентів денної форми навчання здійснюється на підставі «Положення про рейтингову систему оцінки знань студентів з дисципліни».

Питання для проведення вхідного контролю знань студентів

1. Поняття праця і елементи процесу праці.
2. Роль праці в економіці.
3. Поняття трудовий потенціал та трудові ресурси.
4. Поняття продуктивність праці працівника і її розрахунок.
5. Поняття і види заробітної плати.

Поточний контроль знань студентів з дисципліни здійснюється шляхом усного та письмового опитування студентів та розв'язання ними практичних завдань на практичних заняттях, опитування студентів, а також підсумкового тестування з окремих тем дисципліни.

Засобами для проведення поточного контролю знань студентів з дисципліни є:

- завдання для проведення практичних занять;
- контрольні тести з усіх тем дисципліни;
- завдання для виконання самостійної роботи студентів з дисципліни.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється шляхом складання іспиту з дисципліни на підставі накопичених кожним студентом балів рейтингу на протязі семестру під час поточного контролю та оцінки, отриманої безпосередньо на заліку.

Тести для проведення залишкового контролю знань студентів

Блок А. Контрольні питання одиничного вибору відповідей

1. Соціально-трудові відносини — це:

- а) об'єктивно існуючі взаємозалежність та взаємодія суб'єктів цих відносин у процесі праці, спрямована регулювати якість трудового життя;
- б) об'єктивно існуючий взаємозв'язок між об'єктами соціально-трудових відносин, спрямований на підвищення ефективності діяльності;
- в) об'єктивно існуюча взаємодія між предметами соціально-трудових відносин з приводу підвищення оплати праці;
- г) об'єктивно існуючі взаємозв'язок та взаємодія суб'єктів цих відносин у процесі праці, спрямовані на збільшення чисельності працівників.

2. Структурними складовими соціально-трудових відносин не виступають:

- а) суб'єкти та рівні соціально-трудові відносини;
- б) предмети соціально-трудових відносин;
- в) рівні соціально-трудових відносин;
- г) методи соціально-трудових відносин.

3. До суб'єктів соціально-трудових відносин не відносять:

- а) найманих працівників;
- б) роботодавців;
- в) профспілки;
- г) державу.

4. Найманий працівник — це громадянин:

- а) що уклав трудову угоду з роботодавцем чи керівником підприємства;
- б) що виконує суспільно корисну працю;
- в) що несе відповідальність перед підприємством;

г) що уклав трудову угоду про здійснення підприємницької діяльності.

5. Груповий рівень соціально-трудова відносин відповідає відносинам між:

- а) профспілкою і роботодавцем;
- б) профспілкою та об'єднанням роботодавців;
- в) профспілкою та працівниками;
- г) профспілкою та об'єднанням працівників.

6. Предметом соціально-трудова відносин є:

- а) суб'єкти соціально-трудова відносин;
- б) спільна відповідальність людей у соціально-трудова відносинах;
- в) держава;
- г) профспілки.

7. Життєвий цикл людини не охоплює:

- а) період пошуку роботи;
- б) період від народження до закінчення школи;
- в) період поступлення на роботу;
- г) період трудового життя та старості.

8. До основних принципів формування та функціонування соціально-трудова відносин не належать:

а) принципи рівностей та нерівностей прав і можливостей суб'єктів соціально-трудова відносин;

- б) принципи солідарності, конфлікту та дискредитації;
- в) принципи патерналізму та соціального партнерства;
- г) принципи справедливості та легування.

9. Принцип конфлікту передбачає:

- а) випадок загострення протиріч у трудових відносинах;
- б) добровільне обмеження прав суб'єктів соціально-трудова відносин;
- в) переважну роль держави у соціально-трудова відносинах;
- г) активні позиції суб'єктів соціально-трудова відносин при захисті своїх прав.

10. Дискримінація не припускається під час:

- а) наймання на роботу;
- б) вибору професії;
- в) розподілу прибутків;
- г) оплати праці.

11. Принцип патерналізму передбачає:

- а) повну регламентацію державою соціально-трудова відносин;
- б) переважну роль держави у соціально-трудова відносинах;
- в) довільне обмеження прав суб'єктів соціально-трудова відносин;
- г) активні позиції суб'єктів соціально-трудова відносин при захисті своїх інтересів.

12. Основні фактори, які впливають на формування і розвиток соціально-трудова відносин:

- а) соціальна політика;
- б) глобалізація економіки;
- в) розвиток суспільної праці й виробництва;
- г) усі відповіді правильні.

13. Соціальна політика — це:

- а) рівень форм та функціонування соціально-трудова відносин;
- б) фактор формування та функціонування соціально-трудова відносин;
- в) принцип формування та функціонування соціально-трудова відносин;
- г) предмет формування соціально-трудова відносин.

14. Глобалізація економіки цех

- а) фактор формування та функціонування соціально-трудова відносини;
- б) рівень формування та функціонування соціально-трудова відноси;
- в) принцип формування та функціонування соціально-трудова відносин;

г) предмет формування соціально-трудо­вих відносин.

15. Розвиток суспільної праці та виробництва — це:

- а) рівень формування та функціонування соціально-трудо­вих відносин;
- б) принцип формування та функціонування соціально-трудо­вих відносин;
- в) предмет функціонування соціально-трудо­вих відносин;
- г) фактор формування та функціонування соціально-трудо­вих відносин.

16. Соціальний захист на відміну від соціальної підтримки:

- а) забезпечує соціальну захищеність непрацездатного населення і соціально вразливих прошарків працездатного населення;
- б) забезпечує соціальну захищеність усім категоріям населення;
- в) забезпечує соціальну захищеність найманій робочій силі;
- г) забезпечує соціальну захищеність громадянам, які потрапили в екстремальну ситуацію.

17. Соціальна допомога — це:

- а) система заходів, що стосуються економічно активного населення;
- б) система заходів, що стосуються непрацездатного населення;
- в) система заходів, що стосуються всього населення;
- г) система заходів, що стосуються вразливих прошарків працездатного населення.

18. Програмно-нормативна регламентація включає:

- а) певні межі, в яких здійснюють свою діяльність суб'єкти соціально-трудо­вих відносин;
- б) перелік трудових угод, у рамках яких здійснюють свою діяльність суб'єкти соціально-трудо­вих відносин;
- в) сукупність програм розвитку та функціонування ринку праці;
- г) систему балансів трудових ресурсів.

19. Метою соціальної політики є:

- а) підвищення рівня і якості життя населення;
- б) надання працездатній особі можливостей, які дозволять їй своєю працею забезпечити добробут родини;
- в) надання працездатній особі можливостей формування нагромаджень та їх ефективного інвестування;
- г) усі відповіді правильні.

20. Соціальна політика як один з напрямів програмно-нормативної регламентації передбачає:

- а) регламентацію переміщення робочої сили;
- б) пенсійне забезпечення, соціальне страхування, медичне страхування;
- в) виплату допомоги;
- г) реєстрацію безробітних, професійно-навчальні заходи з попередження безробіття.

Блок Б. Контрольні питання множинного вибору відповідей

1. Роботодавець — це людина, яка:

- а) одноосібно здійснює підприємницьку діяльність;
- б) працює самостійно і постійно наймає для роботи одну або декілька осіб;
- в) є власником підприємства;
- г) не несе відповідальності за здійснення процесу діяльності.

2. Держава як суб'єкт соціально-трудо­вих відносин не виконує наступні функції:

- а) законодавчу;
- б) регулюючу;
- в) виступає роботодавцем;
- г) економічну.

3. Виділяють такі рівні соціально-трудо­вих відносин:

- а) індивідуальний;
- б) груповий;
- в) змішаний;

г) сукупний.

4. Індивідуальний рівень соціально-трудових відносин — це відносини між:

- а) працівником і роботодавцем;
- б) працівниками;
- в) роботодавцями;
- г) профспілкою та роботодавцем.

5. Змішаний рівень соціально-трудових відносин відображає відносини між:

- а) працівником та державою;
- б) державою та профспілкою;
- в) профспілкою та об'єднанням роботодавців;
- г) роботодавцем і державою.

в. Розрізняють наступні види трудових конфліктів:

- а) політичний;
- б) економічний;
- в) адміністративний;
- г) соціально-психологічний.

7. Принцип дискримінації виявляється у:

- а) нерівності можливостей на ринку праці;
- б) активній позиції прав суб'єктів соціально-трудових відносин;
- в) добровільному обмеженні прав суб'єктів соціально-трудових відносин;
- г) загостренні протиріч у трудових відносинах.

8. Напрями соціального захисту:

- а) регулювання ринку праці;
- б) захист від політичного переслідування;
- в) розвиток і формування в людини елементу самозахисту;
- г) забезпечення членам суспільства прожиткового мінімуму.

9. Гарантії соціального захисту мають забезпечувати:

- а) повну зайнятість усіх працездатних членів суспільства;
- б) захист працездатного населення;
- в) свободу духовного життя;
- г) захист громадян від злочинних зазіхань.

10. Система соціального захисту створює у мови для забезпечення засобів існування:

- а) непрацездатним громадянам;
- б) працездатним громадянам;
- в) тимчасово непрацездатним громадянам;
- г) соціально вразливим верствам населення.

11. Соціально-трудові відносини залежать від:

- а) стратегії розвитку підприємства та трудової поведінки на підприємстві;
- б) умов праці на підприємстві;
- в) основних характеристик соціально-трудових відносин, системи робочих місць на підприємстві;

г) міжнародної міграції робочої сили, кваліфікаційного зростання працюючих.

12. Принципи механізму соціального захисту:

- а) не обмежений гарантіями лише в одній сфері життя;
- б) не опирається на національно-культурні традиції народу;
- в) не є елементом системи економічних відносин;
- г) є активним у розвитку і формуванні елементів самозахисту.

13. Суспільне регулювання процесу становлення соціально-трудових відносин нової якості може містити в собі:

- а) дослідження досягнень інших країн у цій сфері;
- б) ідентифікацію соціально-економічних процесів з нагляду інтересів сторін;
- в) створення умов, що забезпечують задоволення визначеного мінімуму потреб.
- г) усі відповіді правильні.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
	min д/з	max д/з	денна			заочна		
			Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
1	2	3		4	5		6	7
3 семестр								
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. «Трудові ресурси та соціально-трудові відносини»								
Робота на лекціях	1	2/1,5	5	5	10	2	2	3
Робота на практичних заняттях	1	2	5	5	10	2	1	4
Підготовка до практичних занять	0,5	1	5	2,5	5	1	1	2
Виконання індивідуальних завдань	17,5/20	31/36		17,5	20		31	36
Проміжна сума				30	45		35	45
Модульний контроль у поточному семестрі			–	20	40	–	20	45
Контроль результатів дистанційного модулю	10/-	15/-	–	10	15	–	5	10
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
3 семестр								
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 2								
Змістовий модуль 2. «Ринок праці та соціально-трудові відносини зайнятості»								
Робота на лекціях	1	2	5	5	10	1	1	2
Робота на практичних заняттях	1	2	4	4	8	1	1	2
Підготовка до практичних занять	0,5	1	4	2	4	1	0,5	1
Виконання індивідуальних завдань	19/32,5	23/40		19	23		32,5	40
Проміжна сума				30	45		35	45
Модульний контроль у поточному семестрі	–	–	–	20	40	–	20	45
Контроль результатів дистанційного модулю	10/-	15/-	–	10	15	–	5	10
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0/-	10/-	–	0	10	–	–	–
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100

Контроль успішності та якості навчання здійснюється з використанням методів, засобів та систем оцінювання, що визначаються вищим навчальним закладом. Наприклад, оцінка балами якості навчання студентів денної форми повинна враховувати наступне.

Робота на лекціях. Мінімальний бал вимагає присутності на кожній лекції. Збільшення бала до максимального передбачає оцінювання якості ведення студентом конспекту.

Опрацювання тем, не винесених на лекції, оцінюється за якістю складеного студентом конспекту.

Контрольні роботи. Мінімальний бал свідчить про наявність виконаної у повному обсязі роботи. Підвищення бала визначається самостійністю її виконання (звернення за консультацією під час її виконання, якість відповідей на питання за змістом роботи при її захисті).

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни повинна враховувати, крім названих у таблиці 10, рейтингові оцінки (бали), одержані за окремі види навчальної роботи студента: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу; виконання лабораторних досліджень; практичну діяльність під час практик; оцінку за участь у наукових конференціях, олімпіадах, наукових публікаціях тощо.

У таблиці наведено відповідність оцінних балів за різними шкалами.

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою ОНАХТ з підсумком	
		іспит	залік
A	відмінно	88 – 100	88 – 100
B	добре	81 – 87	81 – 87
C		74 – 80	74 – 80
D	задовільно	68 – 73	68 – 73
E		60 – 67	60 – 67
FX	незадовільно	40 – 59	40 – 59
F		0 – 39	0 – 39

11. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх навчальних дисциплін та видів практик; підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ); контрольні завдання до всіх видів занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю знань; методичні матеріали з питань самостійного опрацювання фахової літератури, виконання ІНДЗ, курсових і дипломних робіт. Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, перелік демонстраційних навчально-методичних матеріалів, технічних засобів навчання, в тому числі лабораторного обладнання й устаткування, аудіовізуальних засобів навчання, програмного забезпечення, навчальних моделей, необхідних для вивчення курсу.

12. Рекомендована література

Основна

1. Господарський кодекс України. К.:ВЕЛЕС, 2004.-164 с.
2. Конституція України. – К., 1996.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства, К. Атіка 2007, 528 с.
4. Бойчик І.М., Піча Ю.В., Харів М.С., Хопчан М.І. Економіка підприємства, К Каравелла 2001, 298 с.
5. Бондар Н.М. Економіка підприємства, К Вид-во А.С.К. 2004, 400 с.
6. Власова Н.О., Гармаш В.В., Шинкар С.М., Безгінова Л.І. Економіка підприємства, Х. ХДУХТ 2008, 279 с.
7. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства, К Центр навч. л-ри 2004, 196 с.
8. Грещак М.Г., Колот В.М., Наливайко А.П., Покропивний С.Ф. Економіка

підприємства К КНЕУ 2005, 528 с.

9. Економіка підприємства: теорія і практикум, Л. "Магнолія 2006" 2008, 688 с.
10. Зайнчковський А.О., Решенюк Г.М., Болдуй Г.А., Жужукіна Н.І. Економіка підприємств харчової промисловості, К. Урожай 1998, 272 с.
11. Іванілов О.С. Економіка підприємства, К. ЦУЛ 2009, 728 с.
12. Ковальчук І.В. Економіка підприємства, К Знання 2008, 679 с.
13. Мацибора В.І., Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства, К Каравела 2008, 312 с.
14. Мельник Л.Г., Карінцева О.І. Економіка підприємства Суми Університет. кн. 2003, 412 с.
15. Осипов В.И. Экономика предприятия, О Маяк 2005, 720 с.
16. Покропивний С.Ф., Грещак М.Г., Колот В.М., Наливайко А.П. Економіка підприємства, К КНЕУ 2001, 457 с.
17. Примак Т.О. Економіка підприємства, К. Вікар 2008, 219 с.
18. Продиус Ю.И. Экономика предприятия, Х. Одиссей 2007, 416 с.
19. Тюріна Н.М., Ведерніков М.Д., Капінос Г.І., Бабій І.В. Економіка промислового підприємства, Л. "Новий Світ-2000" 2008, 312 с.
20. Шваб Л.І. Економіка підприємства, К Каравела 2006, 584 с.

Додаткова

21. Економіка підприємства / За ред. д.е.н., проф. Й.М. Петровича – Л. Могнолія плюс, – 2006. – 580 с.
22. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства : Навчальний посібник: - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 356 с.
23. Экономика предприятий: Учебное пособие/ В.Н.Данилин, И.А.Семерникова, Н.В.Мешкова–Кравченко и др. Под ред.В.Н.Данилина.–Херсон,ХГТУ,1999.– 63с.
24. Ковальчук І.В. Реальна економіка / Навчальний посібник з економіки підприємства. – К.: ВПОРЛ, 2002. – 335 с.
25. Свинцицька О.М. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – К.: Видавництво Епроп. ун – ту, 2004. – 232 с.
26. Економіка підприємства: Навч. посіб./ За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання,2005.-431с.
27. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
28. Економіка харчової промисловості / за ред. С.П.Кошеляка.- К.:Вища школа,1994.
29. Сідун В.А.,Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства: Навч.посібник: Вид.2-ге,перероб.та доп..-К.:Центр навчальної літератури,2006.-356 с.
30. Матеріали журналів «Економіка України», «Економіка АПК», «Вісник економічної науки», «Підприємство, господарство, право», «Бізнес».

13. Інформаційні ресурси

1. Навчально-методичний кабінет кафедри управління бізнесом ОНАХТ, ауд. А-411.
2. Бібліотека ОНАХТ, <http://www.library.onaft.edu.ua/>
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького, вул. Пастера, 13, т. 723-21-93.
4. Одеська обласна універсальна бібліотека ім. М. Грушевського, вул. Троїцька 49/51, т. 725-82-82.
5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського, www.nbuv.gov.ua.
6. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»), <http://www.ukrndnc.org.ua>
7. Офіційний сервер Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua> – нормативні документи, які регламентують сучасний бізнес в Україні.
8. Офіційний сервер Державного комітету статистики України. – Режим доступу:

www.ukrstat.gov.ua.

9. Офіційна сторінка Національного банку України: www.bank.gov.ua – офіційні курси валют, політика держави у фінансовому секторі економіки

10. Офіційний сервер Державного департаменту інтелектуальної власності – <http://www.sdip.gov.ua/>

11. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 24 грудня 2015 р. № 909-VIII. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

12. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 16 липня 2015 р. № 629-VIII. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

13. Цивільний кодекс України / [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 23 грудня 2015 р. № 629-VIII. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

14. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 16 жовтня 2012 р. № 5460-VI (5460-17). - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.